

Handlingsplan mot Diskriminering tillika Likabehandlingsplan

Gällande perioden 2023-08-01 – 2024-07-31

Uppdraget att motverka kränkande behandling är en del av det demokratiska uppdraget. En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Detta hänger i sin tur samman med hela förskolans verksamhet. Denna handlingsplan omfattar arbetet med att motverka alla former av kränkande behandling och omfattas av alla i förskolan. Det här är en strategi för hur vi ska arbeta för att tidigt upptäcka, stoppa och förebygga all kränkande behandling på Skogsviolens.

På vår förskola tolererar vi inga former av kränkande behandling!

Konflikter är en naturlig del av mänskligt samspel, så som de löses får oss att växa som individer. Det är de vuxnas ansvar att stötta och ge barnen redskap för att kunna lösa konflikter.

Om ett barn eller en vuxen upplever att den har blivit kränkt, tar vi det alltid på allvar! Utgångspunkt är den kränktes upplevelser. Personalen på vår förskola ska prata med varandra och inte om varandra. Varje arbetstagare ska vara medveten om sin egen möjlighet och skyldighet att medverka till ett gott klimat på arbetsplatsen. Alla barn är välkomna till vår förskola. Vi accepterar olikheter och ser det som en tillgång och förutsättning för utveckling. Grunden för ett gott klimat bland barnen är ett gott klimat bland de vuxna.

Anneli Wilhelmsson, rektor Skogsviolens Förskola
Anette Melin, biträdande rektor Skogsviolens Förskola

Innehållsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
FÖRSKOLANS UPPDRAG.....	3
VÅR VISION.....	4
VÅR VÄRDEGRUND.....	4
DEFINITION.....	5
DELAKTIGHET	6
KARTLÄGGNING.....	6
FÖRANKRING.....	7
KÄNNETECKEN	7
DISKRIMINERINGSGRUNDER	7 – 9
FÖREBYGGANDE ARBETE.....	10 - 11
SÅ GÖR VI.....	11
ÅRETS KARTLÄGGNING OCH MÅL ANALYS	12 - 13
FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER.....	13 - 14
VÅRA MÅL 2020/2021.....	14
ÅTGÄRDER VID UPPTÄCKT AV KRÄNKANDE BEHANDLING.....	15
UTREDNING.....	16
UPPFÖLJNING	17
BILAGA 1 "HUR MAN LÖSER KONFLIKTER"	18 – 19
BILAG 2 BARNKONVENTIONEN	20 -21
BILAGA 3 FN BARNKONVENTIONS ANALYS	22 - 29

Lagar/styrdokument

Fr.o.m. den 1 april 2006 har en ny lag (2006:67) trätt i kraft (förbud mot diskriminering av barn och elever i skolan) som förstärker grundlagens lydelse och omfattar all verksamhet i nuvarande skollag. Lagen riktar ett direkt förbud mot all kränkande behandling i skolan.

Lagens syfte är att stärka skyddet för barn och ungdomar genom att klargöra förskolans ansvar. Förskolans arbete skall samlas i en Likabehandlingsplan där det framgår hur skolan arbetar för att förebygga samt motverka trakasserier och kränkningar. Det ska också framgå vilka åtgärder som skolan vidtar och vem som är ansvarig för genomförandena. Planen skall utvärderas årligen i skolan kvalitetsredovisning.

Barn- och elevombudet (BEO)

Barn- och elevombudet (BEO) har som uppgift att se till att skolorna följer kapitel 6 i skollagen. BEO utreder anmälningar och ger råd till elever, föräldrar och skolor. De kan också föra barn och elevers talan om de varit utsatta för kränkningar i skolan, och skolan inte gjort sitt bästa för att förhindra kränkningarna. Den som äger skolan kan i yttersta fall bli skyldig att betala skadestånd till den som utsatts.

Diskrimineringsombudsmannen (DO)

Diskrimineringsombudsmannen (DO) arbetar mot diskriminering och för allas lika rättigheter och möjligheter. I skolan arbetar de för att motverka diskriminering genom att bland annat granska skolans likabehandlingsplaner. De kan också föra barns och elevers talan om de varit utsatta för diskriminering i skolan, och skolan inte gjort sitt bästa för att förhindra detta. Den som äger skolan kan i yttersta fall bli skyldig att betala diskrimineringsersättning till den som utsatts.

Det juridiska ansvaret har huvudmannen: *kommunen*, enskild huvudman, landstinget, staten.

Enligt kapitel 6 i skollagen så ska den som äger förskolan se till att:

- målmedvetet arbeta mot kränkande behandling av barn och elever
- göra allt de kan för att förebygga och förhindra att barn och elever utsatts för kränkande behandling
- varje år göra en plan mot kränkande behandling som både innehåller sånt som förebygger och förhindrar kränkande behandling. Dessutom ska barn och elever engageras i arbetet med att ta fram planen.
- de lever upp till den så kallade handlingsplikten. Den innebär att så snart skolan får kännedom om att ett barn eller en elev känner sig utsatt så måste de agera och ta reda på vad som hänt. De måste också göra allt de kan för att det inte ska hända igen.

I skollagens kapitel 6 finns också ett förbud för vuxna i förskolan att kränka ett barn eller en elev – till exempel säga taskiga saker. Lärarna har också en skyldighet att skapa en trygg miljö i skolan.

I läroplanen Lpfö 18 står det att förskolan skall sträva efter varje barn utvecklar förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.

Värdegrunden uttrycker det estetiska förhållningssätt som skall prägla verksamheten. Omsorg om och hänsyn till andra människor, liksom rättvisa och jämställdhet samt egna och andras rättigheter ska lyftas fram och synliggöras i verksamheten. Barn tillägnar sig etiska värden och normer främst genom konkreta upplevelser. Vuxnas förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle och därför är vuxna viktiga som förebilder.

Enligt **brottsbalken** är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Förskolechefer skall handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot och våld.

FN:s Barnkonventioner blev en ny lag 2020 och har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet; **Barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet.**

Vår vision

Våga språnget – vinn värden

Om jag blir sedd och hörd blir jag trygg.

Om jag är trygg, vågar och kan jag se andra.

Om jag är tillsammans med andra,
Tar jag ansvar och känner mig delaktig.

Om jag är delaktig, känner jag lust och glädje.

Då lär jag mig ... för livet!

Skogsviolens värdegrund

Alla människor är lika mycket värda. På vår förskola ser vi alla barn som kompetenta. Vi vill värna om att varje barn skall vara stolta över sig själv och sin bakgrund. Vi arbetar för att ditt barn skall vistas i en miljö som ger trygghet och medmänsklig värme, där alla möts med respekt och där vi vuxna är bra förebilder. Genom att fråga barnen själva vad de tänker, vill och känner får vi veta hur de vill ha det i vår verksamhet

Arbetet mot alla former av kränkande handling skall ständigt vara aktuellt.

Hemmet och förskolan ska samarbeta och klart ta avstånd från alla former av kränkande behandling. Ett gott samarbete får en positiv inverkan på våra barn.

Definition

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande. Kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som ungdomar som vuxna.

En kränkning kan äga rum mellan barn såväl som mellan personal och barn. Kränkningar är när man blir illa behandlad så att man känner sig ledsen, sårad och mindre värd. Det kan ske en eller flera gånger.

Utgångspunkt är att den som uppger att han eller hon blivit kränkt, alltid måste tas på allvar. Om kränkningen sker vid upprepade tillfällen är det fråga om mobbning. Den som blir utsatt kommer i underläge och kan därför ha svårt att försvara sig.

Kränkning kan vara:

- **fysiska** Att göra något mot någon annans kropp som att slå, sparka, tafs, komma för nära, hålla fast, knuffa, fälla, nypa, dra i håret, kasta saker, stjäla eller förstöra saker osv.
- **verbala** Att göra illa någon med hjälp av ord. Det kan man göra genom att hota, skriva elaka lappar, klottra eller att säga något direkt till personen. Men man kan också göra det bakom ryggen på någon genom att prata illa om och sprida rykten.
- **psykosociala** Att på olika sätt "i det tysta" visa en person att den inte är välkommen t ex att bli utsatt för utfrysning, miner, gester, undvika, ryktesspridning, nonchalans mot gemensamma regler
- **text- och bild burna** (t ex klotter, brev och lappar, e-post, facebook, sms, mms)

Likabehandling menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett om de omfattas av någon diskrimineringsgrund.

Diskriminering – är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och missgynnande har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller könsöverskridande identitet.

I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn kan inte diskriminera varandra i juridisk mening.

Direkt diskriminering – innebär att ett barn behandlas sämre än andra barn.

Indirekt diskriminering – det sker när förskolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn pga. diskrimineringsgrunderna.

Främlingsfientlighet avser motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etiska eller beteendemässiga karaktäristiska.

Homofobi avser motvilja mot eller förakt för homo- eller bisexualitet.

Kränkande behandling kan vara sårande förolämpningar, sparkar, knuffar, hot, utfrysning, klotter, anonyma brev, e-post, sms mm.

Mobbning är när en eller flera personer systematiskt trakasserar en annan person fysiskt och/eller psykiskt vid upprepade tillfällen under lång tid.

Rasism bygger på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper.

Mot bakgrund av en sådan uppfattning ses vissa folkgrupper som mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Sexuella trakasserier avser kränkningar grundade på kön eller anspelar på sexualitet.

Delaktighet

Delaktighet och samverkan i framtagande av planen

Personalen har deltagit i framtagande av planen på APT möten samt planeringsdagar. Föräldrars synpunkter lyfts fram utifrån respektive utvecklingssamtal samt utvärdering som förskolan gjort.

Förskolechefen har...

det yttersta ansvaret för att likabehandlingsplanen upprättas, efterlevs samt årligen utvärderas och revideras. Förskolechefen ansvarar också för att personalen kontinuerligt utbildas för att aktivt kunna arbeta mot kränkande behandling.

Föräldrar har...

också ett stort ansvar. Vår förskola tar klart avstånd från kränkande behandling. Prata med ditt barn om mobbing. Är något barn utsatt? Är någon ensam? Ta kontakt med förskolan om ditt barn berättar om trakasserier och mobbing. Vi måste alla hjälpas åt att skapa en förskola där alla trivs. Viktigt att du som förälder inte pratar illa om något annat barn hemma och att man inte pratar över "barnens huvud" om andra barn eller pedagoger.

Kartläggning

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i verksamheten. De problem- och riskområden som vi har identifierat ska ligga till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Personalen har kartlagt olika riskområden i barns miljö utifrån ett personalperspektiv med hjälp av Husmodellen.

Övrig kartläggning:

- Samtal med barnen enskilt och i grupp
- Barnintervjuer
- Sociogram
- Bilder
- Incidentrapporter
- Trivselenkät
- Kontinuerlig genomgång av rutiner och regler
- Pedagogisk dokumentation

Förankring

Planen skall vara känd och förankrad hos barn, personal och föräldrar.

Förankring hos personal

- kontinuerliga diskussioner
- kompetensutveckling
- Alla i arbetslagen skall läsa "Förebyggande diskriminering och kränkande behandling" en handledning från skolinspektionen
- Sociogram

Förankring hos föräldrar

- information finns tillgänglig på förskolan
- alla föräldrar får den via mail i början av terminen
- föräldrarsamtal 2 ggr/ läsår, då detta alltid diskuteras
-

Förankring hos barn

- diskussioner i barngruppen om hur vi uppträder mot varandra
- sociogram
- intervjuer
- veckans kompis
- kompis bilder

Kännetecken på ett barn som långvarigt blir utsatt för kränkningar kan vara:

- verka ledsen och olycklig, håglös och passiv
- ha svårigheter att koncentrera sig
- underprestera
- sakna vänner
- ha svårigheter att tala i grupp
- ha svårigheter att hävda sig i kamratgruppen
- sova dåligt, ha mardrömmar.
- vara motvillig att gå till förskolan
- komma hem med trasiga, förstörda eller ”borttappade” kläder och saker utan förklaringar
- komma hem med blåmärken eller sår utan att förklara varför
- muta eller köpa kompisar med pengar och saker

Diskrimineringsgrunder

Diskriminering innebär att en vuxen på förskolan missgynnar ett barn utifrån något eller några av de sju diskrimineringsgrunderna:

1. Kön
2. Etnisk tillhörighet
3. Religion eller annan trosuppfattning
4. Sexuell läggning
5. Funktionsnedsättning
6. Ålder
7. Könsoverskridande identitet eller uttryck

Kön

Förskolan ska förebygga och förhindra könsdiskriminering. Förskolan ska också förebygga och förhindra trakasserier som har samband med kön liksom sexuella trakasserier av barn. Trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till en elevs/barns könstillhörighet.

Hur förebygger vi detta:

- Använda oss av metoder som fördelar talutrymme för alla barn.
- Använda oss av aktivitetskort som motverkar traditionella könsmonster för att ge barnen möjlighet att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsa av föreställningar om kön.
- Som pedagog inte kommentera barns agerande och utseende utifrån traditionella könsmonster

Könsoverskridande identitet eller uttryck

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier som har samband med könsoverskridande identitet eller uttryck.

Hur förebygger vi detta:

- Det skall finnas varierat utklädningsmaterial som är tillgängligt för alla
- Som pedagog skall vi ha ett könsneutralt förhållningssätt vad gäller barns lek, klädsel, uttryck och intressen

Etnisk tillhörighet

Nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Var och en har rätt att bestämma sin egen tillhörighet. Om du är född i Sverige kan du vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. Du kan ha flera etniska tillhörigheter. Förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Hur förebygger vi detta:

- Uppmärksamma andra kulturers högtider
- Använda oss av ramsor och sånger på de språk som förekommer på förskolan
- Använda oss av litteratur som speglar kulturer i andra länder
- Uppmärksamma FN dagen
- Titta på filmer från andra länder och diskuterar runt detta

Religion och annan trosuppfattning

Religionsfrihet är skyddad i såväl internationella konventioner som i den svenska grundlagen. Undervisningen i förskolan ska enligt läroplanen vara icke-kontroversiell och förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans/hennes religion.

Hur förebygger vi detta:

- Vid inskolningen inhämta information från vårdnadshavare om det är något vi behöver tänka på vad det gäller religion eller annan trosuppfattning.
- Hålla fortlöpande dialog med föräldrarna kring aktiviteter som kan ha betydelse utifrån deras trosuppfattning.
- Arbeta mycket runt FN dagen och se till att barnen och alla familjer blir delaktiga.
- Använda oss av litteratur som belyser andra kulturer

Funktionshinder

Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av funktionshindret. Som funktionshinder räknas både sådana som syns, som att man använder rullstol, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, ADHD och dyslexi.

Hur förebygger vi detta:

- Anpassa gruppstorlek efter aktiviteter
- Anpassa aktiviteter efter deltagarnas förutsättningar
- Föra en öppen dialog kring allergi och kost
- Anpassa lärmiljöerna efter barngruppernas förutsättningar
- Vid behov samarbeta med tex. handikapporganisationer och barnhabiliteringen
- Använda oss av litteratur och lekmaterial som speglar olika typer av funktionsnedsättningar

Sexuell läggning

Homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Förskolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till sina barn. Det inkluderar arbetet mot homofobi och rätten till likabehandling oavsett sexuell läggning. Homofobi är en ideologi, en uppfattning eller en medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle som ger uttryck för en stark negativ syn på homosexualitet eller på homo- och bisexuella människor. En homofobisk hållning strider mot principen om alla människors lika värde och allas rättigheter.

Hur förebygger vi detta:

- Använda oss av litteratur som speglar olika familjekonstellationer
- Som pedagog inte värdera det barnen uttrycker utan alltid ha en bra dialog med familjerna

Ålder

Barn får inte diskrimineras eller trakasseras på grund av ålder. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder när det gäller åldersindelning i skolverksamheten.

Hur förebygger vi detta:

- Miljön skall organiseras utifrån tillgängligheten och sammansättningen av barngruppen
- Vi som pedagoger styrs av barnens individuella förutsättningar oavsett ålder vid planering av aktivitet och val av nytt material

Undersöka risker för diskriminering

Första steget innebär att vi undersöker den egna verksamheten för att upptäcka eventuella risker för diskriminering eller repressalier, eller andra hinder för barns lika rättigheter och möjligheter. Det kan både vara reella, faktiska hinder och hinder i form av attityder, normer och strukturer. Genom att undersöka detta i verksamheten säkerställs de åtgärder som vidtas att det motsvarar en verksamhets faktiska behov. Undersökningen ska vara en inventering och utredning av verksamheten för att identifiera hinder för lika rättigheter och möjligheter och för att identifiera om det förekommer diskriminering, inklusive trakasserier och sexuella trakasserier eller repressalier, eller risker för diskriminering eller repressalier. Undersökningen görs genom

- individuella intervjuer
- gruppintervjuer
- arbetsplatsträffar eller andra samtal samt föräldramöten och föräldrar samtal

Undersökningen görs utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Undersökningen ska göras på en övergripande nivå för att identifiera risker/hinder i verksamheten. Det är viktigt att undersökningen har ett generellt anslag med inriktning på förhållandena inom verksamheten och inte enskilda individers etniska tillhörighet, religion, sexuella läggning med mera. Det ska alltså inte göras någon kartläggning på individnivå avseende personliga förhållanden och undersökningen måste skötas på ett sådant sätt att eventuellt känsliga personuppgifter som ändå framkommer inte kan kopplas ihop med någon individ på ett sätt som strider mot personuppgiftslagstiftningen. Efter undersökningen analyserar personal laget orsakerna till upptäckta risker och hinder.

I steg tre ska personal laget genomföra de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, mot bakgrund av undersökningen och analysen. Personalen skall alltså bedöma vilka konkreta åtgärder som ska genomföras.

Åtgärderna ska motsvara faktiska behov. Det betyder inte att det måste finnas ett barn på förskolan som kan drabbas, utan att det finns risker eller hinder som skulle kunna leda till att någon kan bli diskriminerad.

Förskolechefen bör planera in nödvändiga resurser, och ledningen bör ange vem som är ansvarig för att genomföra åtgärderna.

Den ansvarige ska tids planera och genomföra åtgärderna så snart som möjligt. Det går inte att generellt ange vilka åtgärder förskolechefen ska genomföra, utan det får bedömas med hänsyn till resurser, behov och andra omständigheter i det enskilda fallet.

Det sista steget vi använder oss av är att följa upp och utvärdera undersökningen, analysen och åtgärderna. När det är klart ska de erfarenheter som arbetet har gett gå att använda i steg ett (undersökningen) i nästa cykel av arbetet med aktiva åtgärder.

Förebyggande arbete på Skogsviolén

På Förskolan

Enas om ett gemensamt förhållningssätt och gemensamma åtgärder, nämligen att:

- göra klart för alla att förskolan tar avstånd från all mobbing, diskriminering och kränkande behandling
- levande diskussioner om gemensamma grundläggande värderingar så som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet samt alla människors lika värde
- sätta tydliga gränser för negativa beteenden på förskolan
- skapa god stämning på förskolan
- bekämpa mobbing, diskriminering och kränkande behandling med alla medel
- stödja varandra i det förebyggande arbetet
- uppmäna den som känner sig mobbad, diskriminerad och/eller kränkt att alltid tala med någon vuxen
- uppmärksamma att mobbing, diskriminering och kränkande behandling ofta sker på undanskymda platser där ingen vuxen finns
- tillsammans med barnen och föräldrarna arbeta fram trivselregler/samlevnadsregler, som alla kan enas om
- regelbundet genomföra observationer, samt utvärdera och följa upp dem
- Arbetar efter FN Barnkonvention

Tillsammans med barnen

Tillsammans med barnen arbetar vi med att:

- skapa en vi-känsla, en trygg och tillåtande miljö där alla får utvecklas utifrån sina egna förutsättningar
- få barnen att acceptera att vi alla är olika och hylla olikheterna
- markera allas gemensamma ansvar för trivseln
- samtala om relationsfrågor
- ”samtals råd” med de äldre barnen
- uppmärksamma barn som hamnar i riskzonen
- undvika att låta barnen välja lag eller grupp själva
- inte låta barnen dela ut inbjudningskort till privata kalas i förskolan, såvida inte samtliga på förskolan är bjudna
- välja arbetsformer som stödjer utveckling mot ökad förståelse människor emellan
- ha rollspel, vänskapsövningar, gruppsamtal och litteraturläsning som främjar empatisk förmåga
- markera felaktiga uppträdanden
- uppmäna barnen att de ska berätta för en vuxen om de eller någon annan blir mobbad. Påpeka att detta inte är att skvallra utan att hjälpa

APT Möten

På personalkonferenser arbetar vi med att:

- diskutera handlingsplanen
- diskutera trivselregler/samlevnadsregler och hur man klarar av att leva upp till dem
- hjälpa till att förbättra förskolans miljö både ute och inne
- skapa aktiviteter som är gemensamma för alla
- arbeta med Friends material samt använda ”flugan” som ett arbetsmaterial, sociogram

VAD KAN DU GÖRA SOM FÖRÄLDER?

Du kan:

- genom intresse och engagemang i barnens vistelse på förskolan kan vi hjälpas åt att förebygga kränkningar av alla slag. En positiv inställning från föräldrarna till verksamheten samt pedagoger och barn på förskolan, påverkar barnen att se positivt på sin förskola
- prata med ditt barn om mobbing, diskriminering och kränkande behandling samt dess negativa påverkan på andra människor och dess självkänsla
- visa tydligt att du tar avstånd från mobbing, diskriminering och kränkande behandling
- göra klart att det inte är skvaller när man berättar om barn som är utsatta
- berätta för barnets föräldrar eller för förskolan om du fått veta att ett barn är utsatt
- skaffa dig en god kännedom om situationen i ditt barns grupp

Så här gör vi

Barn – Barn

- Vid varje situation där kränkning mellan barn uppstår, måste den vuxne på en gång ta berörda barn åt sidan och prata igenom vad som hänt.

Barn – Vuxen

- Om barn använder ett kränkande ordval, kroppsspråk eller kränkande fysisk handling, måste vi genast visa att vi inte accepterar detta.

Vuxen – barn

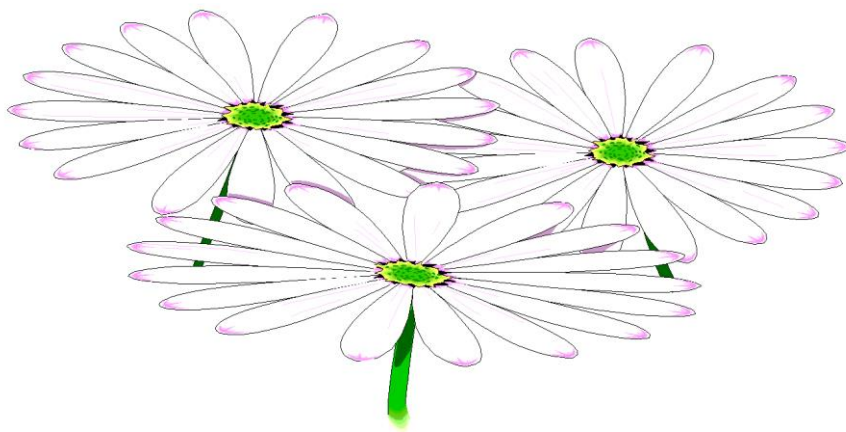
- Om någon vuxen använder ett kränkande ordval, kroppsspråk eller kränkande fysisk behandling, måste vi genast visa att det är oacceptabelt.

Detta gäller både personal och föräldrar

Vuxen – Vuxen

- Viktigt att alltid prata MED berörd person – inte OM den det gäller.
- Att avbryta någon som pratar om ej närvarande person och föreslå att vi hämtar den det gäller.
- Alla ska ha samma möjlighet till delaktighet i gemensamma aktiviteter.

Trygghet

Lärande

Hälsa

Kartläggning och nulägesanalys utifrån förra årets mål

Personalen har kartlagt olika riskområden i barns miljö utifrån ett personalperspektiv med hjälp av Husmodellen. Vi har kartlagt olika risksituationer utifrån ett barnperspektiv genom barnintervjuer och sociogram, dels med hjälp av barnens enskilda svar och tankar och även i gruppssamtal i t ex samlingar. I utvecklingssamtalet har vi diskuterat barns trygghet & trivsel med föräldrarna.

Utifrån observationer, diskussioner och reflektioner i arbetslaget har vi kommit fram till följande:

- **Fysiska miljön:** Vi har en stor härlig trädgård med nära till fin skog och skogsdungar. På gården finns gungor, sandlåda, lekstuga, träd att klättra i, kulle, vinbärsbuskar att äta vinbär direkt ifrån, stor gräsmatta, bergsplätt, buskage och grillplats. Gården är trygg bortsett från att barnens lek ytor finns runt hela husets trädgård där vi vuxna måste vara extra uppmärksamma då man inte ser vad som sker bakom huset. Barnen är väldigt aktiva på gården och rör sig mycket vilket kräver att pedagogerna rör sig mycket på gården. Inomhus består det av två stora rum och två mindre rum och ett stort kök. Alla barn leker i alla rum.
- **Social miljö:** Årets barngrupp har bestått av 25 barn. Vårt mål att stärka barnen i gruppen och synliggöra alla barn har skett enskilt samt i grupp. Jobba med deras sociala förmågor och lyfta fram var och en i gruppen. Alla barn klarar av att stå inför gruppen vid upprop vilket påvisar en stor trygghet. Det är sällan några barn inte vill gå till förskolan vilket påvisar att det råder en trygg och harmonisk tillvaro på förskolan. Genom sociogram har vi sett att alla barn har någon/några som de blir valda av.

Ett annat av målen var att träna på konflikthantering, (Se bif. Fil) här har vi fått arbeta mycket då det dagligen uppstår konflikter. Vi pedagoger har fått vara mera delaktiga i gruppen och haft många samlingar där vi diskuterat detta med barnen. Vi pedagoger har varit ett "redskap" till barnen och funnits tillhands då barnen behövt hjälp att lösa en konflikt. I några åldersgrupper har vi fått dela på barnen för att det skall fungera. Viktigt att vi pedagoger har varit mycket lyhörda och satt in extra resurser i "kaningruppen" där de flesta konflikterna har uppstått. Personaltätheten har varit mycket hög under förra läsåret, detta pga. att gruppen krävt detta och det har gett goda resultat då gruppen blivit mera harmonisk och arbetet på förskolan har fått en lugnare tillvaro.

- **Den pedagogiska verksamheten:** Personalen har dagligen tillsammans med barnen arbetat med likabehandlingsplanen. Material och böcker väljer vi så att det gynnar likabehandling. Vi har även börjat jobba med barnkonventionen genom att använda vår smartboard och titta på filmer om barnkonventionen. Vi har också börjat introducera QR koder i förskolan.
- **Delaktighet och inflytande:** Föräldrarna får ta del av verksamheten genom förskoleappen. Minst tre dagar i veckan får dom inlägg och information om vad deras barn gjort under dagen, samt vilket mål vi har haft med aktiviteten och vad det tränats på under den aktiviteten. De får även bilder från aktiviteterna under dagen samt enskilda foton och information om just deras barn. De får även information via föräldramöten och utvecklingssamtal och framför allt de viktiga dagliga samtalen vid lämning och hämtning. Förskoleappen är en portfolio som ska följa barnen hela tiden under deras år på Skogsviolen.
- **Barnen är delaktiga:** genom att alla barn fått uttrycka sina tankar, åsikter och känslor för att på så sätt påverka sina intressen och sin dag på förskolan. Barnen har tillsammans gjort trivselregler. Varje vecka är 2 barn veckans värd. Veckans värd har särskilda uppgifter som att hjälpa sina kompisar extra mycket, duka fram och duka av vid frukost, lunch och mellanmål mm. Vi frågar ofta vad barnen vill och tycker, är noga med att lyssna och ta till vara på deras åsikter. De får även träna på att arbeta i grupp och komma fram till gemensamma beslut. Inflytande är viktigt för oss på Skogsviolen. Vi vill lägga grunden till att de skall förstå vad demokrati är för något, därför är detta extra viktigt att arbeta med detta. Vi vill lära dem att ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön på förskolan.

Förebyggande åtgärder som ska vidtas under kommande året från kartläggningens resultat

Förebyggande arbete i förskolan

Vårt förebyggande arbete grundar sig i vårt gemensamma förhållningssätt.

Alla som arbetar i förskolan skall;

Bemöta varandra positivt

- Säga hej till alla barn och vuxna på förskolan varje morgon. Alltid benämna barnen vid namn.
- Ha ett tillåtande och uppmuntrande förhållningssätt där vi uppmuntrar barnen till att "prova på" och klara saker själva, men där det också är tillåtet att göra fel och få hjälp av en vuxen.
- Berömma barnen för det positiva de gör och säger.
- Prata med och lyssna på varje barn varje dag.
- Intervjua barnen om hur de upplever sin situation på förskolan inför varje Utvecklingssamtal.

Sätta tydliga ramar och följa upp dem

- När vi ställer frågor tar vi konsekvenserna av svaret.
- Lära barnen att sluta betyder sluta. Det är tillåtet att sätta sin gräns och säga nej och det respekteras.
- Vara konsekventa i vårt handlande. Det som gäller ena dagen gäller också den andra.
- Stämma av med varandra så att all personal är medvetna om vad som sagts till barnen (varje dag)
- Följa upp konflikter och börja nysta med den som är ledsen innan vi pratar med den som orsakat det hela.

Se och uppmärksamma alla barn. Alla barn är allas

- Säga hej, hälsa och prata med alla barn och personal på förskolan.
- Trösta och lösa konflikter med alla barn
- Vara uppmärksam på signaler från barnen. Signaler kan vara barnets kroppsspråk, om de drar sig undan, är ledsna, inte vill vara med och leka, utåtagerande m.m.
- Att vi vuxna sprider ut oss vid utomhusvistelse och inomhusvistelse för att höra vad som sägs och se vad som görs i barngruppen.

Göra vardagen begriplig, hanterbar och meningsfull

- Ha fasta återkommande rutiner.
- Förbereda barnen när rutiner ändras och talar om varför.
- Fylla dagarna med aktiviteter som är anpassade till barnens ålder, mognad, utvecklingsnivå och förutsättningar.

Skapa goda kontakter med vårdnadshavare

- Ha daglig kontakt vid lämning och hämtning
- Prata om hur barnet och vårdnadshavare trivs med vår verksamhet vid utvecklingssamtal.
- Barnets trygghet och trivsel tas upp vid varje utvecklingssamtal.
- Informera om innehåll och mål i Likabehandlingsplanen vid inskolning och föräldramöten.

Självförtroende handlar om den tilltro du har till att klara av saker. Med ett högt självförtroende mår man bra när man får höra att man har gjort något bra, eller har klarat av något som var svårt. Bekräftelsen man får som bygger upp ens självförtroende och talar om att man duger, har fokus på det man har presterat. Därför har man bra självförtroende när man tror på sig själv och på att man kan klara av saker och när man får bekräftelse på det växer självförtroendet.

Vi börjar med **självkänsla**. Man kan nästan höra på ordet vad det innebär - vad man känner för sig själv. Det är helt enkelt hur man ser på sig själv, hur man definierar sig själv som person och även sitt innevärde som människa. Självkänsla innebär att du vet om att du har ett värde som människa trots att du kanske misslyckas med något, du bryr dig inte om vad andra tycker om dig för du vet att du är bra och

en värdefull människa. Har man en god självkänsla så kan du bortse ifrån att andra pratar om att du är t ex arbetslös eftersom du vet att du är värdefull och unik. God självkänsla håller för dåliga vibbar

Våra mål för året 23/24

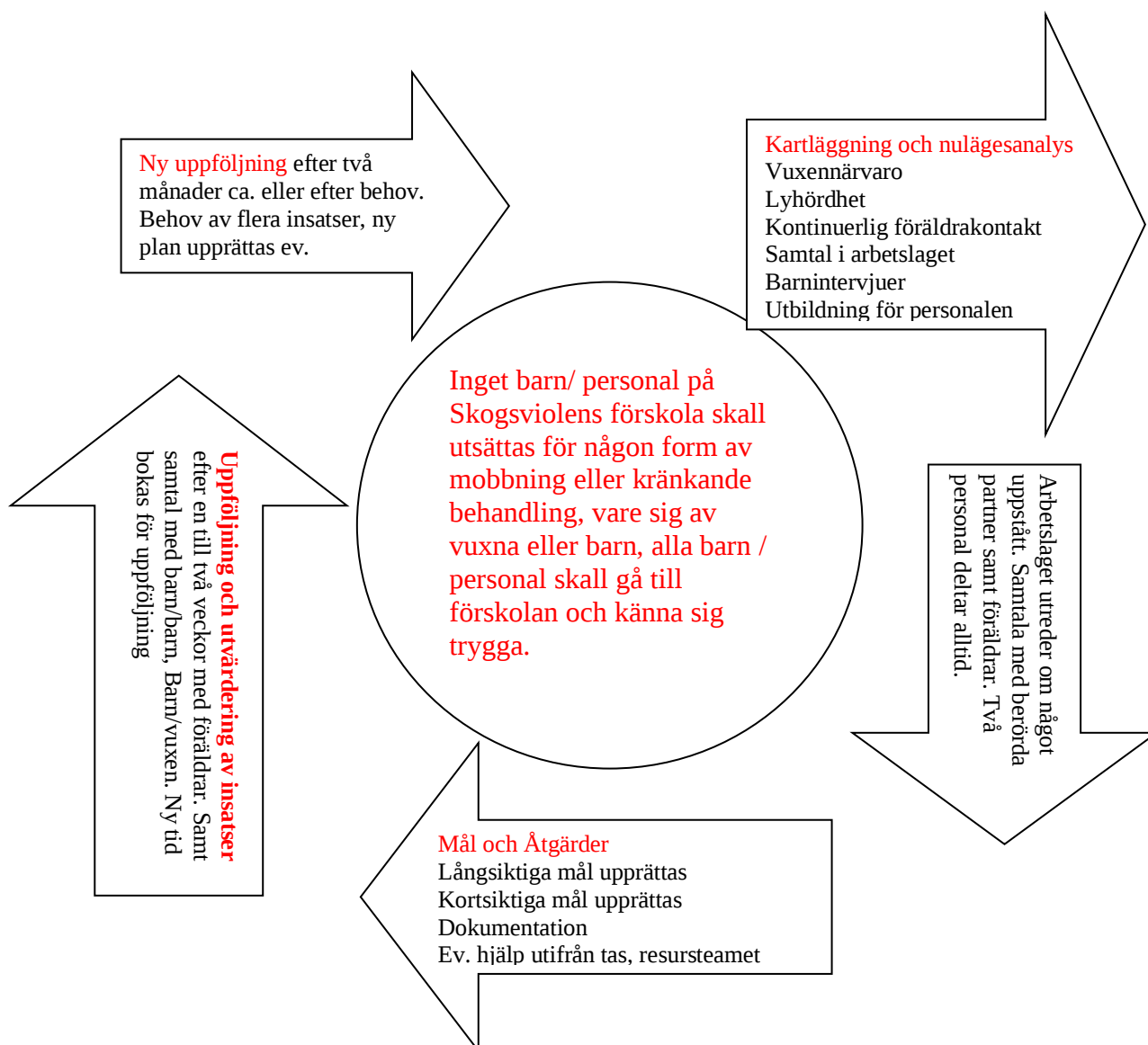
1. Alla barn ska bli bemötta utifrån sin egen förmåga, genom att:

	SMART mål för att uppnå slutmålet.	Metoder och åtgärd (hur ska målet nås?)	Ansvarig	Klart datum
1	Individuell anpassning	Barnen får vistas i den grupp där dom befinner sig utvecklingsmässigt, detta sker i dialog med föräldrarna	Samtliga pedagoger.	12/6-24
2	Barnen skall bli uppmärksammade av oss pedagoger varje dag	Vi arbetar i 4 små grupper där en pedagog är ansvarig.	Samtliga pedagoger.	12/6-24

2 Arbeta aktivt utifrån Barnkonventionen

	SMART mål för att uppnå slutmålet.	Metoder och åtgärd (hur ska målet nås?)	Ansvarig	Klart datum
1	Göra barnen medvetna om var Barnkonventionen innehåller	Genom att läsa böcker som handlar om detta Se korta filmer från barnkonventionen med hjälp av QR koderna	Samtliga pedagoger.	12/6-24
2	Belysa olika kulturer	FN dagen Temadag 1 per termin där vi fördjupar oss i ett land Läsa böcker om olika kulturer	Samtliga pedagoger.	12/6-24

Åtgärder vid upptäckten av kränkande behandling både hos barn och mellan vuxna

Uppföljning

Handlingsplanen skall vara förankrad hos barn, föräldrar och personal.
Förskolechefen ansvarar för att möjliggöra fortbildning samt informera nyanställda.
Handlingsplanen skall följas upp och utvärderas i maj 2024 av personalgruppen och därefter vid behov revideras.

UTREDNING AV KRÄNKNING – Dokumentation Skogsviolens Förskola

Datum: _____ ”Utredare”: _____

Utsatt barn: _____

Vem har uppmärksammat problemet? _____

Vem har utfört kränkningen? _____

Var hände det? Vad har hänt? (Beskrivande, ej värderande)

Bemanning i personalgruppen vid händelsen: _____

Antal ordinarie personal: _____ Antal vikarier: _____

Antal barn i barngruppen vid händelsen: _____

Åtgärder – så här arbetar vi vidare med att sätta upp mål:

Händelsen har delgivits: Datum _____

Underskrifter

Förälder: _____

Pedagog: _____

Datum för uppföljningssamtal: _____

UPPFÖLJNING AV KRÄNKNING – Dokumentation

Datum: _____ Namn: _____

Närvarande: _____

Hur har det gått? Har vi nått målen?

Åtgärder – så här arbetar vi vidare och vem som är ansvarig:

Ärendet är inte avslutat: _____ Nytt uppföljnings datum: _____

Ärendet är avslutat Datum: _____

Underskrifter

Förälder: _____

Pedagoger: _____

Vi har arbetat med följande saker för att stärka likabehandlingsplanen och arbetet mot kränkande behandling.

Handlingsplan "Hur man löser konflikter"

Konflikter är en naturlig del av livet och mellan barn på förskolan som uppstår dagligen, framförallt när barnen leker tillsammans. En konflikt kan ses som en utvecklingsmöjlighet och det är därför viktigt att barnen får lära sig om olika strategier för hur man hanterar en konflikt.

Konflikter sker dagligen och är oundvikliga, därför är det bra om barnen får kunskaper om rätt kommunikationsverktyg och bra strategier för hur man löser de konflikter man hamnar i. För att barnen ska kunna utveckla sina kommunikationskunskaper och konfliktlösningsstrategier så krävs det ett visst stöd ifrån pedagogerna. Pedagogerna ska inte lösa barnens konflikter åt dem utan de ska hjälpa barnen framåt i deras egna diskussioner om en lösning på konflikten. Att träda in i en konflikt och avbryta den när den går överstyr handlar om att pedagogerna lär ha en fingertoppskänsla och det är upp till var och en hur och när man handlar.

På sätt och vis är det enkelt att ge anvisningar för hur man griper in i en konflikt. Man ska vara personlig, välgenomtänkt och man ska låta bli att kritisera eller ta parti. Överväg först varför du vill gripa in i barnens konflikt. Är det därför att du hade konflikter, och förväxlar behovet av konflikt med harmoni och lycka? Om det är så, så vänta lite. Är det för att konflikten är för destruktiv? Om det är så, så vänta lite till, och säg "Stanna upp!", "Stopp!", och skrik det gärna så högt och så innerligt som du känner behov av. Bara det är effektivt. Inte någon halvhjärtad tillsägelse i stil med: "Kan ni inte sluta nu? Jag står snart inte ut mer." Klagande: "Ni är då också helt omöjliga båda två. Kan ni inte höra vad man säger till er?" Anklagande: "Nej, nu får du ta hänsyn till att han trots allt är liten!" Kritisande: "Vad är det med er –varför kan ni inte bara leka stilla och lugnt med varandra?" När konflikten är stoppad, kan man hjälpa barnen med att hitta de riktiga orden, det vill säga de ord som ligger bakom de dumma skit, idiot och så vidare.

Steg 1)

- Vilket är problemet?
- Varför är det ett problem?

Detta är första steg att lugna upprörda känslor och ge tid till eftertanke.

Steg 2)

- Hur känner du dig, frågar man de inblandade?

Steg 3)

- Vad kan ni göra för att lösa problemet? Bra om det kommer fram många olika lösningar som man sedan kan komma överens om vilken lösning som är bäst för alla inblandande.

Steg 4)

- Hur går vi tillväga nu?
- Hur känner de inblandande om vi väljer det alternativet.?

Steg 5)

- Vad blir nu konsekvenserna om vi löser problemet på detta sätt?

När detta har skett är den vuxnes uppgift slutförd. Barnen har blivit lite mer bekanta med sig själva och varandra, men viktigt att den vuxna finns med en stund efteråt för att observera om konflikten verkligen är löst. Annars går den vuxna in igen i konflikten och tar en samtalsstund.

Informera alltid föräldern om någon stor konflikt uppstått, viktigt att föräldrarna för reda på vad som hänt från pedagogen och inte först från barnet.

Vad tränar barnen när vi använder denna modell?

- Barnen tränas i att bedöma händelsen ur någon annans synvinkel än sin egen
- Vi tränar barnen att lyssna och vänta på sin tur
- Barnen tränas i att sätta ord på sina känslor
- Genom en dialog löser vi problemet
- Ökar barnets sociala kompetens och empatiförmågan utvecklas
- Barnet tränas på att hitta lösningar och förstå att det sällan bara finns en lösning på ett problem

Barnkonventionen

FN:s konvention om barnets rättigheter, allmänt kallad barnkonventionen, synliggör och konkretiserar det faktum att barn har egna och alldeles unika rättigheter. Den 1 januari 2020 blev konventionen lag i Sverige. **Barnkonventionens 54 artiklar** slår fast att alla barn upp till 18 år har samma rättigheter.

1 – 41 Beskriver rättigheterna

42 – 45 Beskriver hur vi ska arbeta och utföra arbetet med konventionen.

46 – 54 Beskriver hur en stat kan ansluta sig till konventionen.

Dom fyra grundprinciperna finner man under artikel: 2,3,6 och 12

Implementeringsartiklar finner man under artikel: 4 och 42

Artiklar som främst berör förskolan: 17, 19, 23, 28, 29, 30, 31

Det finns även 3 tilläggsprotokoll till konventionen och Sverige har idag skrivit under 2 av dem, inte den 3:e som innebär att barn själva har rätt att anmäla ett klagomål.

Så snart man gör något som på något sätt berör barn, ska man tänka efter vad som är bäst för det enskilda barnet. Och då är det viktigt att ta reda på vad barn själva tänker och tycker.

Barnets bästa och barns rätt till inflytande är två av grundprinciperna som genomsyrar hela Barnkonventionen. De andra två grundprinciperna handlar om att inget barn får diskrimineras och att varje barn har rätt till liv och utveckling.

Enligt Barnkonventionen är det staten som är ytterst ansvarig för att se till att barn får sina rättigheter förverkligade. Familjen har huvudansvaret för sina barn men varje stat är skyldig att stötta familjerna och underlätta för dem att ta hand om sina barn på bästa sätt. De vuxna inom förskolan har numera ett tydligt uppdrag att göra barnkonventionen verklig för varje enskilt barn. En konvention är en internationell överenskommelse, ett avtal mellan länder. Barnkonventionen är en av de sex FN-konventionerna om mänskliga rättigheter. FN granskar varje stat vart 5 år för att se att arbetet fortskrider.

I skollagen står följande, där man tar Särskild hänsyn till barnets bästa: **10 § I all utbildning och annan verksamhet enligt denna lag som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt. Med barn avses varje människa under 18 år.**

Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas.

Barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

I den reviderade läroplanen för förskolan står att läsa: ***"Förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter*** (barnkonventionen). Förskolan ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter".

När man arbetar med barn skall man upplysa dem om att världen ser olika ut men att alla människor har rätt till mat, sömn, boende mm

Att arbeta med barns rättigheter innefattar även icke-diskriminering, något vi på Skogsviolens Förskola tar på högsta allvar och arbetar med dagligen.

Grundtankar i Barnkonventionen är att:

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde.
- Varje barn har rätt att få sina grundläggande behov uppfylla.
- Varje barn har rätt att få skydd mot övergrepp och utnyttjande.
- Varje barn har rätt att få uttrycka sin mening och bli respekterat.

Genom leken och kulturen ges möjlighet att främja empati och förebygga kränkningar. Här på Skogsviolen får barnet tillfälle att spegla sig i andra och få sina känslor bekräftade. Det är avgörande för att kunna utveckla förmågan att ta andras perspektiv och förstå hur ens eget beteende påverkar andra. De vuxnas uppgift är här att vara en trygg bas som kan hjälpa till vid eventuella konflikter. Likvärdigheten är viktig för oss på Skogsviolen, vilket också lyfts fram i ***skollagen: 9 § Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.***

I arbetet med barn uppstår ofta situationer som innebär att de vuxna behöver agera utan alltför lång betänketid. Om det dessförinnan har samtalats kring hur man kan bemöta situationer som kan upplevas som kränkande och utmanande, har den vuxna större möjlighet att göra ett bra val. Det är viktigt att vi skapar tillitsfulla relationer genom att skapa möten med barnen, vara en lyssnande vuxen, vara en genuin nyfiken pedagog och ge barnen utrymme för att visa känslor.

Som vuxen på Skogsviolen är det viktigt att vara medveten om sitt förhållningssätt till barnen –och till sina kollegor. Att kunna ge varandra feedback och diskutera olika sätt att hantera situationer kräver tillit. Det krävs särskilt mod att våga prata om ens egna fördomar och vilken barnsyn vi har. En levande dialog om förhållningssätt gentemot barnen och varandra är därför nödvändig och något som vi vill ska finnas "i väggarna" på Skogsviolen.

Vi ser alltid barnet som den kompetenta individen och försöker upptäcka barnets unika förmågor. Hur vi på Skogsviolen möter barnet i sitt utforskande är avgörande för om de vågar och får utrymme att vara kompetenta. Det är viktigt att barnet vågar misslyckas, men ändå våga prova igen och här har vi som pedagoger en viktig uppgift att vara närvarade för att "fånga ögonblicket" och lyfta barnet när de vågar prova igen.

Barnens bästa lyfts fram i 3 perspektiv, alla 3 måste samverka i alla sammanhang

- Barnperspektiv
- Barnets perspektiv
- Barnrättsperspektiv

Vi avslutar detta dokument med artikel 6: Varje barn har rätt att överleva och utvecklas.

Barnkonventionsanalys

Är en metod att bedöma barnets bästa med utgångspunkt i en specifik åtgärd eller frågeställning.

En prövning av vilka åtgärder som är barnets bästa för _____,
född år _____ Namn

Skola: _____

Utredare/titel: _____

Datum: _____

Rektor: _____

BAKGRUND

Anledning till utredning? Vem har beslutat? Historik? Nulägesbeskrivning? Vad är frågeställningen? Vad har fungerat? Vad behöver fungera bättre?

KARTLÄGGNING OCH BESKRIVNING

För att kunna göra en analys och bedömning behöver information och kunskap inhämtas.

Lagstiftning och styrdokument

- Vilka rättigheter i barnkonventionen är aktuella? Vad säger dessa?
- Vilken lagstiftning är aktuell? Vad säger denna?
- Vilka styrdokument finns? Vad säger dessa? (läroplaner, skolverket, skolinsp.)
- Vad är kommunens viljeriktning och mål?

Forskning och kunskap

- Vilken forskning och kunskap finns? Vad säger denna?
- Vilka erfarenheter finns i verksamheten som kan vara till nytta i ärendet?

Barnets åsikt?

Hur har åsikterna inhämtats? Nulägesbeskrivning? Vad fungerar bra? Vad skulle kunna fungera bättre? När har det fungerat bra?

Det sociala nätverkets åsikter

Vårdnadshavare

Andra viktiga personer för barnet/eleven

Nulägesbeskrivning? Vad fungerar bra? Vad kan fungera bättre? När har det fungerat bra?

Förskolepersonalens åsikter

Nulägesbeskrivning? Vad har fungerat bra? Vad kan fungera bättre? När har det fungerat bra?

Har skolan gjort extra anpassningar? Är barnet/eleven i behov av särskilt stöd? Finns det åtgärdsprogram?

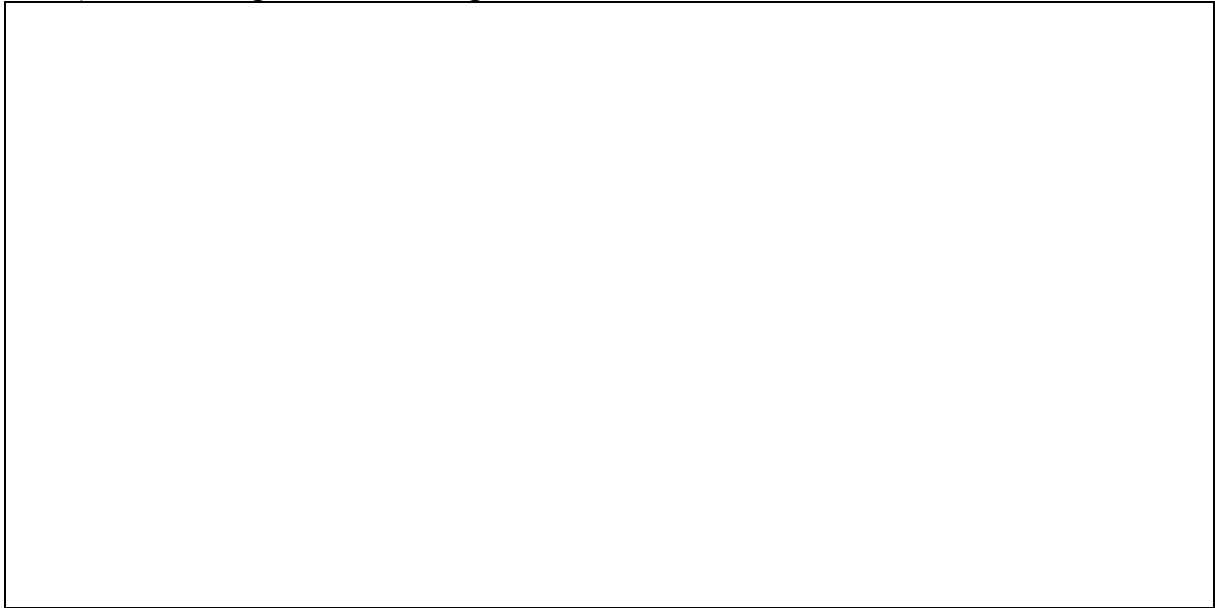
Andra aktörers åsikter i ärendet

T.ex.

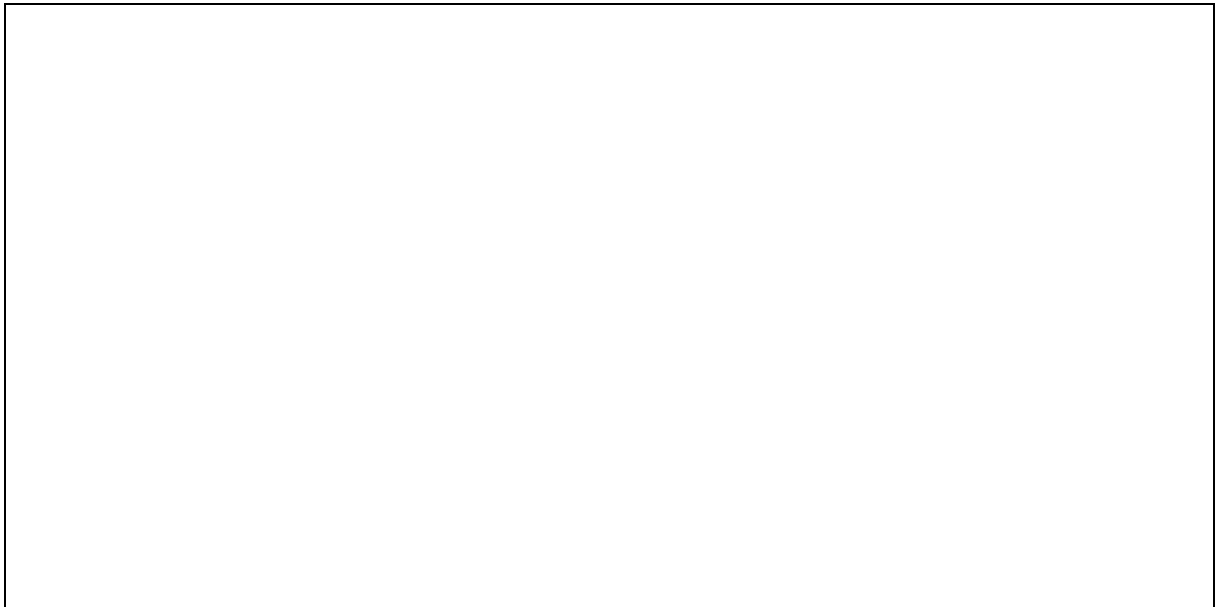
BUP (Barn- och ungdomspsykiatri)

Socialtjänst

BoU (Barn- och ungdomshabilitering)

Hur ser i nuläget samverkan ut kring individen?

Andra intressen än barnets intressen (intressekonflikter?)

T.ex.

Andra barns intressen

Ekonomiska förutsättningar

Organisatoriska förutsättningar

Personal

Arbetsmiljö

ANALYS OCH PRÖVNING AV ÅTGÄRDER

Frågor som *kan* analyseras:

- Vilket och/eller vilka barn berörs?
- Vilka förslag till lösningar finns i frågan?
- Vilka problem och/eller intressekonflikter finns i ärendet?
- Hur ska andra aktörers åsikter beaktats?
- Hur påverkas barnet/barnen på kort och lång sikt?
- Om barnets bästa inte kan tillgodoses, vilka kompenserande åtgärder behöver vidtas?
- Behövs en riskanalys göras?

Bedömning och förslag till beslut (från utredaren)

Beslut (rektor)

Återkoppling till barnet

Hur, när och av vem ska återkoppling ske?

Konsekvensutvärdering

Hur och när ska utredningens beslut utvärderas? Datum? Ansvarig?

Anmälan till socialtjänsten enligt 14 kap 1 § Socialtjänstlagen Ja ☐ Nej ☐

Vid ja, vilket datum: _____

Utredare:

Datum

Underskrift

Rektor/förskolechef/annan:

Datum

Underskrift

Barnkonsekvensanalys - prövning av barnets bästa

Enligt barnkonventionen och svensk lagstiftning enligt socialtjänstlagen, LVU (lag med särskilda bestämmelser om vård av unga), föräldrabalken, utlänningslagen, skollagen samt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) skall vid beslut och åtgärder som rör barn, barnets bästa beaktas.

Läs barnkonventionen i sin helhet på denna sida:

<https://www.raddabarnen.se/rad-och-kunskap/skolmaterial/barnkonventionen/hela-barnkonventionen/>